

ACC. N:R M. 15661:1-28.

Landskap: *Småland* Upptecknare: *Ingeborg Johansson, Markaryd*
Härad: *Sunnarbo* Berättare: " " "
Socken: *Markaryd* Berättarens yrke: *husföreståndarinna*
Uppteckningsår: *1962* Född år *1898* i *Skinnerud*

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Arbetsgillen. s. 1-28.

H. G. 7.

23/6-62

Skriv endast på denna sida.

Arbetsgillen

Man behöver inte gå så särskilt långt tillbaka i tiden för att erinra sig de olika slag av arbetsgillen som varit så vanliga här i bygden förr. Det är givet, att allt eftersom utvecklingen har gått framåt har man mer och mer lagt bort denna arbetsform med bjudning till kalas för att få ett överhängande arbete utfört.

Här i södra-nyköt är seden var slättergillande mest förekommande arbetsgillen vilka man också bäst minns ty där hade man alltid åran att få vara med, men det förekom också reise-gille och koregille vid denna tid, ty underligt nog gick det lättare att samla arbetshjälper på detta sätt än att få föda och dagspång för sammans arbete utfört. Ville det sig riktigt väl kunde man få beresta två o tre slättergillen under säsongen och var säker på det var ingen som tackade nej till arrangemanget, i synnerhet om det var någon av de mera välkända bönderna som anordnat desamma, ty här kunde man

HC 7

räkna med att ungdomarna voro tillstades i stor utsträckning och då var det ju alltid roligt tyckte vi. Men även på småställen i bygden brukades denna metod, för att få vildhästen raske understöbad. På vissa ställen var det rent av en stående regel med "slättagille", som det heter här, en gång om året, så det vill synes, som både värd och gäster voro nöjda med resultatet.

Slättagillen voro gärna av två slag, sådana som började då arbetet var avslutat och varade endast den dagen och andra som fortsatte dagen efter, som i regel var en söndag och då voro utom slätterkarlar och kaffe-
sor en del andra inbjudna, så att det hela var ingalunda någon småsak man företog sig så här i bråda hösten. Men detta system med tvådagarsgille under slättern blev helt bortlagt under de svåra åren 1917-1919, då även landsbygdens folk hade en kännbar brist på matvaror av alla slag. Slättagille ville man ändå inte undvara, utan man övergick till en betydligt

enklare form sådana, där både vörd och gäster hade
fått pruta av på godringarna. I längden ville emeller-
sid de större bönderna inte gå in för denna metod, utan
tyckte det verkade siggeri, och borde inte kallas för "slättegill
utan liggegill". Men det hindrade inte, småstället tillämpade
den här metoden ännu i flera år och man fick ängs-
höel höstat och räfsat för ett regall mäl mal. I så sen
tid som år 1945 hade vi ett sådant slättegill hos
närmaste granne, och sanningen att säga var det
riktigt roligt att på detta sätt uppleva gamla minnen.
Det slättegillen i äldre tid kom på tal del är en given
sak, och man var överens om att nytt och nytt kunde
inte kombineras på bättre sätt. Här i vår by gick man
förstås utifrån den goda regeln att vid sådana
tillfällen utsläta dens och sprit, men man behöver
inte förflytta sig mer än ett par km härifrån till
grannbyn i Hinneryd socken, där skall det vid dylika
tillfällen vara förekommit både det ena och det andra

i stor utsträckning. Det berättas att man spelade
dragspel och dansade tills solen gick upp följande dag.
Sådant uppskattades naturligtvis av en del ungdomar
och det var rent av tradition på en av gårdarna i byn
att en sådan fest skulle hållas årligen under slåttern.
På samma gång som det var den enskilda gården som
anordnade ett sådant arbetsgille kan man också säga
att folket i byn hjälptes åt att dra ett strå till stacken
genom att bända väjehanda matvaror såsom mjölk, grädde
ägg och dylikt till gillesgården. Detta för att visa dels att
man var välvilligt inställd till fästegel och dels för
att uppmuntra husmor i hennens många bestyr som
vid sådana tillfällen var nog så krävande.
Sådana föräringar ansågs alltså inte som några allmosor
utan det var bara tacksen på god vänskap bland byborna.
Ungdomar hade också en funktion vid sådana tillfällen
de skulle se till att gården var festligt utsmyckad
och dessutom anordna spelman för kvällen.

En lövrik buske i närheten av gården brädades dansen som ibland skiffades om med gammeldags ringlesar, allt eftersom man var upplagt vid tillfället. Att dansa litet ännu i Storstegeas förekom nog någon gång i den här gården, men som regel hade man inordningarna ute i det fria.

Även om det var slättergille gjorde man sig aldrig någon brädskä att bryta upp och gå hem till sig, såväl husebände folk som gäster hade det likasamt och det hela var säkerligen till ömsesidig belåtenhet. Man hade ju fått ett gott arbete utfört, vilket man värdesatte, och ville naturligtvis på detta sätt gengälda, och göra samkvämligt så trevligt som möjligt.

5 Denna skildring av slättergille avser tiden från 1905-1915 då ännu inte den nya tiden med sina många förändringar hade påverkat sinne och uttan man var nöjd med de enkla förhållandena som då för tiden rådde överallt i våra bygder. Som nu bara med seraveringen

på ett kalas, antingen det var ett arbetsgille eller något annat sådant, hur enkelt härvidlag, jämfört med senare tid. Ett gästernas kunde behöva varsin tallrik till smörgåsarbordet det var ingen som drökte på. Tok var väl rätterna så särskilt många men de voro utöfadt godes berättas det. Man tog smörgåsen med pålägg i en hand-
en och dricksglaset med dricka i den andra, och gick bort och satte sig på någon av bänkarna medan man åt. Till nästa tall som behövs var själva krusdräkten måste man ändå bestå gästernas med tallrik konior och gaffel, men faktiskt är, att man i äldre tid var ytterst sparsam med attiralj av detta slag. Man vill inte dra, att detta var en genöfög enbart för att spara disk, utan även för att så mycket som möjligt slippa tillämpa lämsystemet, som juist inte var något att rekommendera byskilda husmor i gården. Det ansågs aktsamt för högfärd, att på något sätt byta mot tidens sed, och som vill väl bli en utpekad som sådan. Dessutom var nog husmor

mest man om, att få en god smak på maten som hon
lagade, ty det kom snart ut i vida kretsar vad man de-
kull härvidlag. En bondmans, på den tiden ville gärna ha
ord om sig att "kunna sina stycken" särskilt i det här facket.
Och i den här nämnda gården felade det säkerligen ingenting i
detta fall, att det skulle vara kalvstek till huvudrätten då det
var släktgille, det var helt naturligt menade hon. Som regel
slaktades det gärna en kalv vid gillestillfällen och det var
många goda råttor man var i stånd att skrotta fram av
samma även i äldre tid.

Grönsakernas stora betydelse i kosten var ännu vid denna
tid obända begrepp, det förekom varken på gillen eller i
vardagslag. Den skurning av mekakornas var på den
tiden en gillesrätt, som inte gärna kunde uteläutas.
En annan sammansättning av huvudrätten på kalv
var fläskstek och bruna böror, även denna en märkande och
kraftig rätt, som passade utmärkt då det var arbetsgille.
Det vill synas som man till alla delar tillämpade regelri-

"möen mad ä' gavi mad ä' mad i rätten ti" för skulle det felat något, eller man på något sätt skulle vridit av från seder och bruk genom att släpa någon rätt, då hade det genast blivit dåligt betyg för husbondfolket och sådant skulle man inte vilja sig för.

Ylid varannämnda tid var det alltid brukligt vid sådana gillan att det var bades risgrynsgröt och svishensoppa till efterrätt och man menade: "det är endast det bästa som är gott nog". För att vara en riktig gillesrätt skulle oppan vara kokt på svishen och ravin och vara redd med safogryn. Lansen tillsammans serverades smaksattas den med hallon-saft, som var det bästa man visste på detta område. Såväl oppa som risgrynsgröt serverades kall och givdes på samma sätt. Det är fakta, att har man en gång fått smaka på denna sammansättning måste man erkänna, att den är verkligt fin. Gröden som alltid var upplagt på tennfat var bestrodd med kanel och socker och att det hela såg inbjudande ut behöves jag väl inte understryka.

Alltjämt voro gästerna pigga och mäske och var man
 kommen så långt med gillet så det var grötdags så var
 man särskilt uppsluppen, för nu skulle man börja att
 kry hjärnan med att sätta i kop ett rim till grötens och
 det var visst inte allum givet, så här i riket. Det
 skulle ju vara både "rim och reson" och därför drog man
 till med något gammalt som inte var så väl känt
 allt under största munskel. Man vill tro att räfsesörna
 hade sysslat med detta problem något i förväg, eljest
 hade man inte kunnat samla sig och komma så rätt
 på sak som: "denne gröt är kört för dem som gått med
 rivan i slängh, i inte för dem som ställt vid lien i
 hängel." Nu var det slätterkarlarnas tur att komma med
 repliken: "räfsesörna gröten kusa, ingen som behöver krusas"
 Så kunde någon av husbondfolket också tillägga:
 "Värlig fågnad lagom krus byedes uti detta hus."
 Detta var kanske inte så riktigt sanning ty här krusades
 visst, och det ansågs inte feil att slegas fram till bordet

penast efter första bjudningarna. Två a tre gånger vill man vara bjuden, innan man bara rest på sig, för att gå till bordet och varman vänligen kommen halvårs började man älskas om vem som var älskt, eller än aldrig så liten gamla släkt, ty det var mycket viktigt, att dessa gäster fram först, för att tex. skära gräset.

Det var en ständigt regel för, att damerna gingo först till bordet vid alla bjudningar, men vid slättergillan bärade man att männen voro mera berättigade till denna ära, eftersom de gäll för ute på ångan. Men naturligtvis hörsammades inte uppmaningen och det var nog lätt så.

På ett slättergille eller vilket arbetsgille som helst kunde nog alla deltagarenas känna sig lika värddiga, de hade ju fått göra skit för sig likt var, och dessutom var det mest ungdom från bondhemmen i trakten som hade äran att få vara med, så att någon frångicknad att tala om frökorn nog inte här.

10 På arbetsgille skulle man vara enkelt klädd, det passade

inte att komma varken högtidsklädd eller vardagsklädd,
 utan kläddräkten måste vara något mitt emellan, så att
 ingen hade anledning att stå sig på en sådan detalj.
 Kvinnorna kommo i ren bonallklämsing och så marker-
 lighets utstrukt "änmaklös" (blut) hemvävt så svart.
 Ty det var en viktig detalj då det gällde kvinnornas kläddräkt
 i äldre tid. Förklädet kunde int. heller undras vid sådana
 tillfällen det visste alla och granna, bemärkte sådana
 stötade man i allt enligt Lidens sed. Männan voro också
 välklädda på slättergille. Långa lappade byxor fick det
 förekomma och skjortan av hemvävd lörft måtte ha
 varit väl blekt, ty den var gärna blänkande vit.
 Elke på ingen gång alla med dräcker, men så snart
 arbetet var slut hade man läderaker i beredskap att
 sätta på. Det är givet att man snyggade upp sig så här
 lite lilla, innan det egentliga gillet tog vid, att nu var
 det fest, sådan som man tyckte om i "den gamla gode tiden".
 Bland utbehållan stod väl slättergille som nummer ett

men var säker på att fruntimren i gårdarna blev
 inte ledna om det spordes att någon i framskapet
 tänkte sätta igång med ett ystegille. Någon liter mjölk
 kunde man väl lätt undvara menade bondmoran, ty
 det var ju vad som fordrades för om var den var bjuden
 till "ästgillen" som det heter här. Detta slags arbetsgille
 måtte ha varit mindre vanligt på större gårdar
 ty ingen kom erinra sig något ästgille på sådana ställen,
 om det däremot var det vanligt på småställen och framför
 allt hos prästen, blockaren, skolläraren och byns hand-
 lande ty på sådana ställen hade man i regel ingen mjölk
 att ysta av. Så var det väl ett fint sätt, att vara bjuda
 ihop ett halvt djög (kanske flera) bondmoran som kunde
 leverera ett par "kannor" (dvs liter) så god mjölk, helst
 som man visste hur man från det hållet värdesatte en
 sådan bjudning. Tänka sig, att få vara med på gille
 på ett herrskapsställe de väl inte hade skitt! Men så så
 min farmor, som var bjuden till själva prästen

på Ulvsbäck på ostagille. Det var någon gång på 60-talet vid mickelsmässedagen. Det kan också vara sig! menade farmor: "när det regnar välling har den fattiga ingen skö". Det var så förargligt för mjölkbeståndet för tillfället här, var inte sådant att det passade och se småspet fick det inte alla se ut, när det var presten som bjöd. Farmor var emellertid inte så vill, hon hade låst värre kaurar. Hon gick till "kinnastu" granngården och lånade "dulldry" kanna mjölk, för se ostagillet på Ulvsbäck kunde hon inte avstå.

På gästgille var naturligtvis inte alla berinnerna som levererat mjölk i funktion, men två eller tre av de allra bäst kända matmorerna skulle stå för gästningen och se till att allt var perfekt. Sedan första kaffet var druckit satte man igång med gästningen, som verkligen födrade vana för att riktigt bli te gannus. I storas förkända kapparkittlar slog man upp mjölken, så fort den kom och det gällde, att ingenting sig på beständ

Blockslag, något som eljest inte respekterades vid andra
 budningar, det ansågs rent av frukt, att komma en timme
 eller två efter den tiden man var bjuden. Så fick det
 inte gå till då det var gästgille. Till mjölken för ystning
 skulle uppvarmas (jagkvar) på en gång och det var verk-
 ligen inga små portioner man hade ett handkes med.
 Vid ett sådant tillfälle. Djurta - ättio liter mjölk var
 inget ovanligt, så att ystegumman hade ett brävnade
 arbete med ett för hand ösa (söja) upp all denna ost
 en vassel. Varje hand full och skulle kramas
 innan den lades i formen (kan i hemgjorda kargar
 användas endast för detta ändamål) och man såg till att inga
 hastigheter förkars, osterna skulle vara både gods och
 granna kotte det. Ysta ost skulle väl inte vara någon
 konst men att det fördrades både handlag och vana
 för att uppnå ett gott resultat härvidlag det vet vi
 och att bondmorderna i äldre tid hade ett det här på sina
 fem fingrar det framkom i många sammanhang.

Vid det här laget, då de nyutstade ostarna lägo uppbrada-
de i sina korgar för att läga form, var själva gillet i
full gång. Var säker på att de som hade gästansvaret på
sin lott drogo en suck av lättnad då man ämbiligen
kommit så långt nu var det bara att bli va uppussad
och ha det trevligt. Inbjudningen gästgillet var hos präst
eller torpare, så var det värdinnans uppgift att underhålla
gästerna och se till att alla hade det trivsamt och gemyt-
ligt. Alla hade ju gjort skäl för sig även här, men nog
menade man, att de som ställt för gästingen ändå borde ha
de främste platserna och gå fram till bordet först, ett
färdtred som alltid uppskattats här i bygden.

Hjälte har jag haft förmånen att vara med på gästgille
en enda gång. Det var år 1919 alltså under första krigsåret
och det var hos skolläraren i byn vi voro samlade
för att som det sädes: hjälpa herrskapet till julost den
svåra tiden. Visst var det trevligt det minns jag tydligt
men man hade inte mycket att sörja med, vi fick

endast kaffe med dopp och det gjorde att någon avtydde
efteråt, att det hela smackade "tiggogille" och både betecknas
så, ostgille var allt för överdrivet. Det kan också tilläggas
att detta var det sista gästgille som förekommit här i
bygden, ty man ville helst inte gå in på detta system,
kunde man inte bjuda sina gäster som levererat mjölk
på ett rejält mjöl mat, så var det renhärigare att lägga
ned företaget. Det var ju alltid trevligast på arbetsgille
då det samma var till ömsesidig beaktning och vi fick väl
tro att som regel både värd och gäster gjorde sitt bästa
för att uppnå ett sådant resultat.

Var gästgille ett arbetsgille endast för kvinnor (bärring-
gille var också en allmän beteckning) så kan man
säga, att körgille var det samma uteslutande för män.
Den som bor på landsbygden vet, att kärlos är olika
slag förekomma, man menar tillämpas ett helt annat
system härvidlag, än vad som var vanligt för femtio-
sextio år sedan. Där man inte hade egna dragare

(Det fanns flera sådana ställen här i bygden) och spärra före, då bränslat för året skulle köras hem eller att köra timmer till ett nybygge, då var man härvidad till den enda utvägen, att bjuda några av de bättre lottade byborna att köra ett lass eller två en lördagsafton-middag för exemp. I regel smötte detta inga hinder, det passade helt enkelt inke att nöje före en sådan tjänst, även om man hade fullt upp med arbete hemma vid. Visst måste man slita sig lös och köra sitt lass då man var bjuden till köregille, det var ju inke sådant annat. Och för all del, det kunde väl vara roligt med en pratstund, såvitt i solskvällen, kanske där vankas en "Lutning" ässe / en sup / såvitt ska en inke förakta. Ungefär så resonerades det mer än på ett ställe, när det var så fatt och man hade gillet liksom i "faggarna". Men om det var mindre vanligt här i bygden att bjuda till gille för att få jorden körd, har det ändå förekommit någon slags tiggstjäl, härvidlag

okänt. Man användade ett par tre hökarlar, ett korn
och höra götsel ärga eller dylikt några timmar, men
fastän det bjöds på verklig gillesmat vid ett sådant
tillfälle ville man knappast kalla det för höregille,
enär gilleslaget var så nätt tilltaget. Det kan också
tillägges att det var endast inom städerna som det
här systemet tillämpades.

Brytegille var också ett arbetsgille som kunde före-
komma en och annan gång förr. I synnerhet på små-
ställen gick man den här vägen att bjuda några starka
män, bland de unga att komma och göra en
stenig backe till åker. Över detta slags arbetsgille var
endast få män och som regel visade det sig verkligen
vad sådana kunna prestera på några timmar. Så
de äro i rätta tagen. Stora stenar vältes upp och
forslades till åkerrenen, där de sedan vid lämpligt till-
fälle lades upp till stensmur. Vredlingen, eller "brytet"
19 som det kallades, blev väl inte så stort i omfång av några

lammars arbete men, att de unga pojkarne hade skött sig förträffligt, det visade bland annat de stora slenrosen som kommit i dagen under samvaran. Arbetet var säkerligen ansträngande, men sådant lät man icke vidgå allra minst sedan alla voro samlade i storskugan, där gillesrätterna sedan voro framsatta. Här pratades om resor och äventyr, (det var många husfäder här i bygden som vistats i andra land vid tiden omkring sekelskiftet) och sådant intresserade de unga, då för tiden. Nu var kanske detta både fantasi och verklighet, men vi veta, att många av de äldre hade god berättaretalang och tydligen var man nöjd med underhållningen och menade, att det hela var allrikt.

Men det förekom även bryte gille av helt annat slag vid denna tid (alltså i början av vårt århundrade) och detta var i samband med linboredningens. På ett och annat ställe i bygden hade man en bastu på gården, dit man som helst ägde tilltråda när det var så dags att linet skulle

dotter och beredas. För att få detta arbete undan stöket
så fort som möjligt gick man den här vägen, att bjuda
några stycken vana linberedare. (vi tror att det var utslutna
de kvinnor som var i funktion här i bastun vid sådana
tillfällen ty linberedning var en kvinnosyssla och det var
ju alltid så viktigt för att män och kvinnor icke trädde
in på varandras område och förtog sig sysslor som icke passa-
de vederbörande) till brydegille. Man hade tydligen gjort
någon förberedning sjätte, såsom att alla eggen i bastun
och lägga linet till torb innan man bjöd till "brydegille"
som hetta här. Redskapen bröda, skäddrä och häckla
hade var och en deltagare med sig, det fanns sedan
i varje gård förr. I regel samledes man till brydegille
så där i kvällen och sedan första kaffet var druckit
salle man igång med den omständiga linberedningen.
Lysel var skrank, men ingen klagade för det. En ställgel
la hängde i dörröppningen, så att både de som voro
inne i bastun och de som hade sitt arbete utanför

skulle vara befjänsade av samma lysse. För längre
tillbaka i tiden var man inte ens så pass rustad.
då det gällde lysset vid sådana tillfällen. Enligt vad de
gamla brukade berätta var det alltid någon av deltagarna
som var sjukselsatt med att lysa med stickelöss. Då var
ju lyktan betydligt bättre och säkerligen menade man
att här var inte mer i övrigt att önska beträffande lysset.
Varje deltagare höll sig med bröda /bräkan/ och varje liten
jäms av kören skulle bytas på flera ställen i bräkan.
Hörigenom föll skivorna ner och tåvorna /tagarna/ blev
brun. Så höll man på tills av hela reben ikerstod av
hand full myrka tågor, som man vred samman till
ett vred ungefär som vredet i en garnbunt. Vid alla
näcktidan var man inne och åt kvällsmat och det var först
här man fick en aning om att det var gille man besökte.
Ty ute i den märka bastun var det långt ifrån gilles-
vandr. Bätterna voro egentligen alltid de samma, somör-
21 gäsmat som husornas själv lagade och så naturligtvis

"vrida gröd" (risgrönsgröd) som aldrig faltades då det
var arbetsgille. Brytningen av linstråkarna var ett tids-
ödande arbete och i regel hade man så stora mängder
att bryta, att man var inte färdig förrän vid midnatt.
Efter allt detta smakade det med kaffe och dopp, och ännu
i storstugan hade man säkerligen ännu en prästkund
innan man gick hem till sitt. Dagen efter var det tyst
i bestum och man vilade ut sig efter det omfattande
arbetet med brytningen. Stora drivas av linhalan
var det enda man såg ty de värdefulla fågarna hade
man forslat in på logen där de skulle gå igenom
skänkeln och häckeln innan de godkändes till spinnat.
Ett par vana skätkörningar rose gärna anmodade att
stöttna och hjälpa till med detta omständiga arbete
men något gille i samband härmed kan ingen erinra
sig. Däremot kan det tänkas att man efter detta spinnat
både sina egna och andras krafter i frågan om arbetsgille
tills den tiden då spinningen började så allmänt här

22

i bygden. Först var det ju så att kvinnorna i allmänhet kunde
spinna så här till husbehov, och den flickan i femtonårsåldern
som ända kunde spinna ansågs för tafalt och dum.
Vid denna ålder fick flickorna regel egen spinnrock, och det
är givet att den som hade handlag och vilja kunde förvär-
ra sig en skicklighet i denna konst som var rent
otrolig. Att det var utsökta föremågar som blevo gjude-
till spinnegille det är en given sak och särskilt då linet
skulle spinnas var man angelägen om att få fram
ett verkligt gott resultat. Alla tyckte det lämpade sig
utmärkt att samlas till spinnegille under de mörka häst-
kvällarna, där var varmt och gott i "stora stua" och
fastän spinnrocken i alla vär surrade med ett öron-
bedövande ljud var huvudsaken det allra bästa, så har det
berättats. Emellanåt sjung man en stump som
passade för tillfället såsom: "rocken snurrar lampans
brinner vinterkvällen är så lång" eller: "spinn spinn
dotters min snart så kommer friaren din" o. s. v.

allt för ett roa varandra. Strax efter mersaftan (kl. 4) man
satte man igång och spann "allt vad lyg och rummas
håll," till fram mot åttatiden, men det antages, att
under denna tid det förkommit något puste då det
varskat en styrketår (haff) och en liten pratstund.

De var emellertid gillesbordet dukad och husmor som
var på alla bästa husmor bjöd fr. kostigt på rätterna,
som i regel var desamma på alla mindre arbetsgillen.

De "åttans slavs pelerin" som det såles om för ett full-
ständigt sörögäsbord, fanns inte här, men allt var så
regält och godt, som de gamla uttryckte det då de berättade
kvaran. Till det beskaftandet med mer och mindre rätter
tyckes man hava fäst mindre avseende vid, det var
bara så roligt att få vara tillseman och riktigt visa
vad man dragde till. Husmor var också storbelåten.

Intingen det nu var här eller vill som berättas till garna
så hade man fått ett arbete utfört som verkligen var
värdefullt menade hon. Finns en sinness eller två

skulle rökken smutta ty man räknade med att få
 vara tillsammans till midnatt. Så var det emellertid
 uppbrutt och var och en gjorde sin spinnrock i ord-
 ning. Tog den på ryggen och begav sig hem.
 Innan ett arbetskille som drögen icke förekommit annan-
 städes än i våra bygdar, var binnegele. Här var ^{det} vävsked-
 gubbarna som varo bjudna till någon kollega för att
 hjälpa henne att förfärdiga ett antal vävskedar, som hon
 räkel lösa till en viss dag, men ansåg sig icke vara i stånd
 att fullfölja överenskommelsen ensam, ja då visste man
 ingen annan råd än att sätta i gång med ett binnegele.
 I "sbraböjden" (denna drakt kallades så för) kunde de
 flesta gubbarna tillverka vävskedar, och man kan säga
 att denna hemsöjd var riktigt i sitt flar vid tiden
 omkring sekelskiftet. Det fanns riktigt förnågor
 även på detta område. Jag minns mig "Svånen på
 liara", "Johannes i hulan", "Sker-Hels-Pektunen" m. fl.
 de kunde göra sitt arbete både fort och väl. Det var

Kådane män bjöd till binnegille. De kommo
också så gärna och hade binnestol och en del andra
redskap med sig. Stugan förvandlades till verkstad
och här sutta gubbarna och "tünne skee" i allsköns
ro, sömsade och drack kaffe och hade det trevligt till-
sammans. Gilllet var det väl "i och så" med, men
födningarna voro inte keller stora. Man var kommen
för att hjälpa sin granne eller släkting ur den till-
fälliga knipen och att det skulle behövas några extra
ansättningsmän för denne med gillerbestyr, det ville
man inte höra tales om. Det kan också tilläggas här att
man brukade förs göra många kalra dagsverken åt
varandra utan allra minsta betalning bara därför att
det var tidens sed.

Slutligen skall jag nämna ett arbetsgille till som
var mycket vanligt förr och som jag själv tydligt
minns. Det var resegille eller som det heter här rasegille.
Dettaslags arbetsgille skilde sig från övriga på så sätt

att ingen var bjuden och ingen utom byggkarlarna
 visste vilken dag spännan (spärrarna) skulle resas.
 Där var alltså litet mystik i det hela. Så roligt att
 kunna läsa husmor så hon stod handfatten i fråga om
 gilleställen när det nu var så dags. "Widengubben" gick
 inte! Hon var inte så dum som de tog henne för
 även i dessa stycken, att hon restade och förberedde sig
 härvidlag det visste inte de och den dagen spärrarnas
 till nybyggget skulle resas kunde hon bjuda både
 byggkarlarna och andra på ett kaisegille som inga-
 lunda var att skämmas för. Men det var inte bara
 husmor som iakttog byggets framskridande, det gjorde
 släktingar och vänner också och då det nu var aktuellt
 kommo dessa med förning och ville vara med om att
 hjälpa till och göra det festligt och trevligt. "Gagnakaka"
 (pudding) och risgrönsgröt var de vanligaste förningarna
 till rese-gille och först när man infann sig med denna
 27 förning vart man bjuden till Kvällens fest.

Sådana rese-gillen förkomma inte numera, men helt omärkligt går inte resningen av ett nybygge förbi i våra dagar. Grannar och vänner bereder kransar av löv och blommor och sänder till byggen där de sätts upp på en stång högt och väl synligt för allmänheten.

Resegille som det alljämligt kallas har förenklats betydligt en kaffebyudning på kvällen åt dessa som gjort sig bevära. Det är allt som han komma på frågan om för tiden och ingen menas att inte det räcker.

Man vill som minnas de gammaldags arbetsgillena med mat och dryck av hemlagad god kvalite menas att även dessa hade sin betydelse i folklivet här i bygden. Unge och gamla fingo komma tillsammans och ha ett krevligt gemensamt och en sådan avkoppling som ett arbetsgille då och då det värdesattes, det och vi. Man förodes i hembygden med förhållandena där och det jäktel som kännetecknas vår tid hade man inte ett språk. Det är alltså härav uttrycket till harmoni: den gamla goda tiden!